

Adroddiad gan y
Comisiynydd Heddlu a Throseddau ar gyfer Dyfed-Powys
i
Banel Heddlu a Throseddau Dyfed-Powys

Atal Troseddau

Ionawr 2020

Cyflwyniad

O fewn Cynllun Heddlu a Throseddu 2017-21 (y Cynllun), nododd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu (CHTh) ei bedair blaenoriaeth:

- 1) Cadw ein cymunedau'n ddiogel;
- 2) Diogelu'r rhai bregus
- 3) Amddiffyn ein cymunedau rhag bygythiadau difrifol; a
- 4) Cysylltu â chymunedau.

Ein ffocws ar gyfer yr adroddiad hwn yw atal troseddu; y cyfeirir ato yn y Cynllun yn benodol o dan flaenoriaethau 1) a 2).

*"Atal troseddu yw prif ddiben gwasanaeth yr heddlu. Mae atal troseddu'n gyfrifoldeb i'r holl swyddogion a staff mewn heddlu."*¹

Mae'n amlwg o'r Cynllun bod y CHTh wedi ymrwymo i atal troseddu, a diben yr adroddiad hwn yw dangos cynnydd a wnaed gan Heddlu Dyfed-Powys (HDP) a'r CHTh hyd yma yn erbyn y Cynllun mewn perthynas ag atal troseddu.

1) Cadw ein cymunedau'n ddiogel

O dan y flaenoriaeth hon, mae'r Comisiynydd yn nodi bod dulliau ataliol o leihau ac atal troseddu ac ymddygiad gwrthgymdeithasol yn well nag ymdrin â'u heffeithiau niweidiol.

Mae'r Comisiynydd, ynghyd â'r heddlu a phartneriaid, wedi ymrwymo i:

- Gomisiynu a hyrwyddo amrywiaeth o brosiectau atal troseddu;
- Ailfuddsoddi mewn strwythur Teledu Cylch Cyfyng priodol;
- Hyrwyddo dulliau cydweithredol o ddatrys problemau;
- Cyflwyno rhaglenni rheoli troseddwyd er mwyn torri'r cylch o aildroseddu;
- Datblygu ac ymwneud â chynlluniau 'Gwarchod y Gymdogaeth' er mwyn helpu i leihau troseddu;
- Rhoi gwybodaeth i'r cyhoedd ar sut i atal eu hunain rhag dod yn ddioddefwyr; a
- Gweithio gydag ysgolion, colegau a sefydliadau ieuenctid er mwyn atal ymddygiad troseddol.

¹ AHEM 2014, 'Core business, An inspection into crime prevention, police attendance and the use of police time', tudalen 22: <https://www.justiceinspectorates.gov.uk/hmicfrs/wp-content/uploads/core-business.pdf>

2) Diogelu'r rhai bregus

O fewn y flaenoriaeth hon, mae'r Comisiynydd yn nodi ei fwriad i weithio gyda sefydliadau partner i ddiogelu plant a phobl ifainc, teuluoedd ac oedolion sy'n fregus drwy ganolbwyntio ar atal ac ymyrraeth gynnar.

Mae'r Comisiynydd yn ymrwymo i weithio gyda rhanddeiliaid allweddol er mwyn:

- Cynyddu ymwybyddiaeth o dwyll a seiberdroseddu ymhlith y cymunedau iau a hŷn, gan gynnwys sut i ddiogelu eu hunain rhag dod yn ddioddefwyr;
- Deall natur cam-drin domestig mewn gwahanol gymunedau ac i ba raddau y digwydd, gan gynnwys canolbwyntio ar ddiogelu pobl hŷn rhag cam-drin domestig;
- Archwilio rhaglenni atal ar gyfer rhai sy'n cyflawni cam-drin domestig;
- Archwilio dewisiadau ar gyfer mentrau amlasiantaeth i atal a diogelu pobl ifainc rhag camfanteisio a chamdriniaeth, gan ganolbwyntio ar fentrau ymyrraeth gynnar er mwyn cyfyngu ar y niwed a achosir gan brofiadau niweidiol yn ystod plentyndod;
- Gwella'r ymateb i'r plant sydd mewn perygl o gamfanteisio drwy adnabod a thargeddu cyflawnwyr;
- Canolbwyntio ar raglenni atal wedi'u targedu, sy'n lleihau'r perygl y bydd pobl ifainc yn troseddu; a
- Sicrhau bod arian ar gael i gefnogi rhaglenni dargyfeirio ieuenctid.

Darlun Cenedlaethol

Ym mis Medi 2014, adroddodd Arolygiaeth Heddluoedd ei Mawrhydi (AHM) ar eu harolygiad ynglŷn â pha mor effeithiol yw heddluoedd wrth gyflawni prif swyddogaethau'r heddlu. Roedd eu hadroddiad '*Core Business: an inspection into crime prevention, police attendance and the use of police time*' yn archwilio pob un o'r 43 o luoedd yr heddlu ac yn edrych ar dair prif agwedd ar blismona o ddydd i ddydd; a'r cyntaf yw atal troseddu. Ar adeg yr adroddiad, canfu AHM "*nad oes gan y gwasanaeth heddlu strategaeth atal troseddu y cytunwyd arni'n genedlaethol. Nid oes gan luoedd ychwaith ddiffiniadau safonol na gweithdrefnau gweithredu sy'n nodi sut y dylid cyflawni plismona ataliol.*"²

Ym mis Mawrth 2016, cyhoeddodd y Swyddfa Gartref eu Papur Polisi, 'Modern Crime Prevention Strategy'. "*Mae'r strategaeth atal troseddu fodern yn adeiladu*

² AHM 2014, 'Core business, An inspection into crime prevention, police attendance and the use of police time', tudalen 22: <https://www.justiceinspectorates.gov.uk/hmicfrs/wp-content/uploads/core-business.pdf>

ar ymchwil, technegau a thechnoleg newydd er mwyn diweddarau'r ffordd rydym yn meddwl am atal troseddu."³

Darlun Heddlu Dyfed-Powys

Mae Heddlu Dyfed-Powys (yr Heddlu) wedi buddsoddi'n helaeth mewn atal troseddu ac mae'n parhau i wneud hynny. Mae'r Llu'n parhau i ymgorffori plismona ataliol fel swyddogaeth graidd er mwyn sicrhau'r nifer mwyaf posibl o gyfleoedd i atal troseddu, lleihau niwed a lleihau'r galw drwy ddatrys problemau.

Ar hyn o bryd, mae gan Heddlu Dyfed-Powys 15 Swyddog Atal Troseddu ar draws yr Heddlu a 2 Swyddog Lleihau Troseddu (SLIT); un SLIT ar gyfer Powys a Sir Gaerfyrddin a'r llall ar gyfer Sir Benfro a Cheredigion.

Ym mis Ionawr 2019 hyfforddodd Police Crime Prevention Initiatives 15 o Swyddogion Dyfed-Powys, gan sicrhau mai Dyfed-Powys oedd yr ail heddlu yn unig yn genedlaethol i fod â swyddogion a staff wedi'u hyfforddi yn y rhaglen atal troseddu achrededig ar lefel 4.

Mae gan Heddlu Dyfed-Powys 1 o ddim ond 7 SLIT yn genedlaethol sydd wedi'u hachredu hyd at lefel 5. Mae'r swyddogion hyn yn cynorthwyo'n fawr gyda chynghor ac arweiniad i'r Swyddogion Trwyddedu a'r Heddlu ar gyfer Teledu Cylch Cyfyng, ceisiadau am dai cymdeithasol a phrosiectau adfywio i enwi rhai yn unig. Eu rôl yw edrych ar achosion sylfaenol problemau a chynllunio ar gyfer lleihau troseddu ym mhobman, o ystadau tai mawr i brosiectau unigol.

Fel rhan o'r broses o gadw ein cymunedau'n ddiogel a diogelu'r rhai bregus, bydd Swyddogion Atal Troseddu yn mynychu digwyddiadau trais domestig risg isel a chanolig yn unol â cheisiadau gan Swyddogion Cam-drin Domestig. Bydd y Swyddog Lleihau Troseddu yn mynychu achosion risg uchel y Gynhadledd Amlasiantaeth Asesu Risg (MARAC).

Fel rhan o'u presenoldeb gyda dioddefwyr domestig ar gyfer achosion risg is, mae Swyddogion Atal Troseddu yn gallu rhoi sicrwydd drwy fenthyg pecyn bregusrwydd a brynwyd fel rhan o gais ar y cyd rhwng Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu (SCHTh) a Gwasanaeth Tân y Canolbarth a'r Gorllewin gan Lywodraeth Cymru. Cwblheir arolwg cartref ar atal troseddu sy'n gallu rhoi cyngor i ddioddefwyr am y mannau bregus o fewn eu heiddo.

Ar hyn o bryd mae'r Swyddogion Lleihau Troseddu'n gofalu am y dioddefwyr risg uwch ac yn gallu cwblhau arolygon gwella diogelwch yn unol â gofynion y Cynllun Noddfa. Mae'r Cynllun Noddfa wedi'i gynllunio er mwyn sicrhau bod ystafell ddiogel yn cael ei phennu yn yr eiddo, lle bo angen, ac y rhoddir cyngor ar wella diogelwch yn unol â hynny. Mae hwn yn gynllun rhagorol sy'n mynd i'r

³ <https://www.gov.uk/government/publications/modern-crime-prevention-strategy>

afael â risg a bregusrwydd ac yn sicrhau bod cymunedau'n cael eu diogelu rhag bygythiadau difrifol o drais.

Yn ystod 2019, trefnodd Heddlu Dyfed-Powys ddiwrnod marcio eiddo cerbydol ar gyfer troseddau gwledig yn Sir Gaerfyrddin. Roedd hyn yn caniatáu i'r gymuned wledig ymgysylltu â swyddogion atal troseddu a chysylltu ag eraill yn eu cymuned. Yn ogystal â marcio eu cerbydau, roeddent hefyd yn gallu cael archwiliad amgylchedd gweledol o'u heiddo er mwyn rhoi'r cyngor angenrheidiol iddynt ar atal troseddu.

Cydnabu Heddlu Dyfed-Powys hefyd yn ystod 2019 bod cynnydd wedi bod yn genedlaethol yn nifer yr achosion o ddwyn beiciau, sydd wedi effeithio ar y galw yn lleol. O ganlyniad, maent wedi bod yn ymwneud â'r Gofrestr Feiciau Genedlaethol a gymeradwyir gan Ddiogelu Drwy Ddylunio ac maent wedi mynychu digwyddiadau proffil uchel yn ogystal â rhai a drefnwyd yn fwy lleol er mwyn hyrwyddo diogelwch gyda beiciau, gan gynnwys y Dyn Haeearn yn Ninbych-y-pysgod a Thaith Ynni a Thaith Menywod OVO a deithiodd drwy Gymru a thu hwnt. Roedd staff yn y digwyddiadau i ddarparu'r marciau beic angenrheidiol a chofnodi beiciau ar y Gofrestr Feiciau Genedlaethol.

Er mwyn cefnogi'r ymrwymiad i atal troseddu, mae'r Heddlu wedi datblygu cronfa ddata, sydd wedi'i chreu er mwyn sicrhau bod cynlluniau datrys problemau yn cael eu cofnodi. Fel rhan o'r cynlluniau, caiff staff eu hannog i edrych ar y 25 o dechnegau atal troseddu. Mae tua deugain o gynlluniau datrys problemau gweithredol ar y gweill ar hyn o bryd o ledled yr Heddlu sy'n ceisio mynd i'r afael ag achos sylfaenol y materion a nodwyd ganddynt. Mae'r meysydd problemus yn amrywio o ymddygiad gwrthgymdeithasol, dwyn o siopau, a'r galw o ran y ddalfa a achosir gan droseddau treisgar.

Mae Pwyntiau Cyswllt Sengl penodol ar gyfer 'datrys problemau' wedi'u hyfforddi o fewn yr Heddlu a thrwy gydol 2019 buont yn cwrdd pan fu angen 'pâr newydd o lygaid' ar gyfer cynlluniau cyfredol, er mwyn sicrhau cynnydd. Mae tua 600 o staff wedi derbyn hyfforddiant datrys problemau, ond nid yw'r hyfforddiant hwn wedi cyrraedd pob aelod o staff a phob adran eto.

Mae cyfarfodydd Grwpiau Datrys Problemau wedi'u sefydlu ac yn cael eu cynnal yn rhanbarthol a'u cadeirio gan yr Arolygydd Partneriaeth i drafod pryderon presennol ynghylch y risgiau a nodwyd o ran ymddygiad gwrthgymdeithasol a bregusrwydd lefel isel.

Dyfodol Atal Troseddu

Bydd buddsoddiad pellach yn y maes hwn bob amser yn cael effaith gadarnhaol ar y galw ac yn helpu i newid y 'diwylliant o blismona fel brigâd dân' sydd o fewn yr Heddlu.

Byddai buddsoddiad pellach yn caniatáu i'r Heddlu wneud mwy i nodi'r galw mewn modd rhagweithiol ac ymgysylltu â'r gymuned ynghylch cyngor ar atal troseddau. Bydd yn caniatáu presenoldeb mewn digwyddiadau er mwyn sicrhau y ceir cyngor ar atal troseddau ac y gweithredir arno lle bo angen.

Bydd yn helpu i sicrhau bod yr Heddlu'n gallu cydweithio'n rhagweithiol ag asiantaethau partner ar gyfer atal troseddau a lleihau'r galw o ran datrys problemau'n fwy effeithiol.

Bydd buddsoddiad yn caniatáu i'r rhai sy'n fwyaf bregus gael eu diogelu gan asiantaethau partner fel rhan o'r Cynllun Noddfa er mwyn caniatáu i bawb sy'n dioddef trais domestig, p'un a ydynt yn byw mewn cartref sy'n eiddo preifat neu breswylfa awdurdod lleol, gael yr un lefel o wella diogelwch a diogelu eu heiddo.

Bydd buddsoddiad pellach yn caniatáu darparu hyfforddiant datrys problemau a datblygiad proffesiynol parhaus gorfodol ar gyfer pob gradd a holl staff yr heddlu gan sicrhau bod y neges yn cael ei chyflwyno o frig y sefydliad. Bydd hyn yn helpu i sicrhau y caiff gwybodaeth ei rhannu'n barhaus rhwng asiantaethau a bod atgyfeiriadau gan asiantaethau partner er mwyn trafod eu galw ar lefel amlasiantaethol.

Gwaith y Comisiynydd Heddlu a Throseddau ar gyfer Dyfed-Powys

Goruchwyllo a sicrwydd annibynnol

Un ffordd y mae'r Comisiynydd yn goruchwyllo dull yr Heddlu o atal troseddau yw drwy fod yn bresennol mewn nifer o Grwpiau Llywodraethu lle ystyrir ymateb yr Heddlu i atal troseddau. Nid oes un cyfarfod penodol sy'n trafod atal troseddau fel yr unig bwnc ond, serch hynny, mae gwahanol gyfarfodydd yn ymdrin ag elfennau, megis y Bwrdd Llywodraethu Plismona Bro a'r Grŵp Bregusrwydd Strategol. Darperir data drwy'r gyfarfodydd hyn ac mae meysydd gweithgarwch o ran atal troseddau yn cael eu trafod a'u harfarnu.

Drwy fynychu'r Bwrdd Llywodraethu Plismona Bro, er enghraifft, mae Swyddogion o fewn SCHTh yn rhan o drafodaethau ar gynlluniau atal a datrys problemau cyfredol ac ar gyfer y dyfodol a strwythur y Tîm Plismona Bro. Maent yn dod â'r wybodaeth hon yn ôl at y CHTh er mwyn iddo fod yn ymwybodol o'r holl ddiweddariadau a thrafodaethau.

Yn yr un modd, drwy fynychu Gweithgor Troseddau Casineb yr heddlu, mae'r CHTh yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am gynlluniau'r Heddlu ynghylch atal troseddau casineb; er enghraifft, rydym yn cael gwybod am eu hymgyrchoedd ar gyfer Wythnos Ymwybyddiaeth o Droseddau Casineb ac, o ganlyniad, rydym yn gweithio mewn partneriaeth â hwy i godi ymwybyddiaeth o droseddau casineb a chyfeillio yn ein cymunedau.

Ymwybyddiaeth a gweithio mewn partneriaeth

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn rhoi cyfle i sicrhau bod darparwyr gwasanaethau'n canolbwyntio ar ganlyniadau hirdymor a chynaliadwy ar gyfer cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol. Mae gan y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) statudol rôl hollbwysig o ran cynnal iechyd, annibyniaeth a llesiant pawb ledled Cymru. Fel aelod gwahoddedig statudol i bob un o'r pedwar BGC yn ardal Dyfed-Powys, mae'r Comisiynydd wedi ymrwymo i weithio gyda phartneriaid wrth iddynt ymgorffori canfyddiadau eu cynlluniau llesiant a'u hamcanion ar gyfer cynllunio a darparu gwasanaethau yn y dyfodol. Elfen bwysig ar draws yr holl Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus yw aliniad uniongyrchol â Phartneriaethau Diogelwch Cymunedol, rhywbeth y mae Llywodraeth Cymru a Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru wedi'i gefnogi hefyd. Mae hyn wedi arwain at gytundeb rhwng yr heddlu yng Nghymru (y pedwar Comisiynydd a'r pedwar Prif Gwnstabl) a Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC) i ariannu rôl Cydgysylltydd Diogelwch Cymunedol i gefnogi gweithio mewn partneriaeth yn lleol ledled Cymru. Bydd hyn yn caniatáu i faes Atal Troseddu gael ei ymgorffori mewn strategaethau partneriaeth ac i fod yn ffocws allweddol yn y dyfodol.

Enghraifft dda o weithio mewn partneriaeth yn effeithiol er mwyn atal troseddu yw'r bartneriaeth rhwng SCHTh, Heddlu Dyfed-Powys a Gwasanaeth Tân Canolbarth a Gorllewin Cymru (GTCGC). Daeth cyfle i dderbyn cyllid gan Lywodraeth Cymru o dan Grant Cyfalaf VAWDASV (Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol). Dechreuwyd trafodaethau gan SCHTh gyda phartneriaid er mwyn datblygu prosiect a oedd yn gysylltiedig â dioddefwyr VAWDASV a sut y gallem weithio'n fwy effeithiol gyda'n gilydd i ddarparu cymorth a chynghor ar atal troseddu, yn uniongyrchol i ddioddefwyr a nodir gan yr Heddlu. Datblygwyd prosiect i ddarparu pecynnau bregusrwydd i ddioddefwyr VAWDASV, gyda Swyddogion yn mynd i gartrefi'r dioddefwyr i asesu'r eiddo a chyflwyno mentrau gwella diogelwch - gan wneud i'r dioddefydd hwnnw deimlo'n fwy diogel yn eu cartref eu hunain. Mae'r prosiect yn cael ei gyflwyno ar y cyd mewn partneriaeth â'r SCHTh, GTACGC a Heddlu Dyfed-Powys.

Gweithgarwch Ymgysylltu

Mae'r Comisiynydd yn ymgymryd â nifer o ymweliadau cymunedol a gweithgarwch ymgysylltu sy'n canolbwyntio ar atal troseddu.

Ymgysylltu o ran Teledu Cylch Cyfyng

Gwnaeth y CHTh ymrwymiad i fuddsoddi mewn darparu seilwaith teledu cylch cyfyng newydd ar draws Dyfed-Powys, ac mae wedi cyflawni hyn drwy fuddsoddi £1.3m, gan alluogi'r Heddlu i ymgymryd â'r prosiect. Mae'r prosiect teledu cylch cyfyng yn cyfrannu'n enfawr at atal troseddu ac mae'n ddull ataliol allweddol.

Mae'r CHTh yn craffu ar y gwaith o gyflawni'r prosiect teledu cylch cyfyng trwy dderbyn diweddariadau rheolaidd gan reolwr y prosiect teledu cylch cyfyng; gan roi ystyriaeth i'r fframwaith perfformiad drafft sy'n manylu ar y dangosyddion perfformiad allweddol a'r ystadegau sy'n cael eu casglu ynghyd a'u cyhoeddi, yn unol â Chod Ymarfer y Comisiynydd Camerâu Gwyliadwriaeth.

Er mwyn cefnogi'r gwaith o weithredu'r seilwaith teledu cylch cyfyng newydd, mae'r Comisiynydd wedi gwahodd nifer o gynrychiolwyr cymunedol i Bencadlys yr Heddlu i roi cipolwg iddynt ar sut mae'r seilwaith teledu cylch cyfyng newydd yn gweithio. Gwahoddwyd yr Heddlu i roi mewnbwn, a oedd yn cynnwys sut y gellir defnyddio teledu cylch cyfyng, a sut y'i defnyddiwyd eisoes, i atal troseddau a gwneud erlyniadau llwyddiannus: trwy waith rhagweithiol y gweithredwyr teledu cylch cyfyng yn monitro camerâu ac ymateb yn adweithiol i alwadau 999 ac 101.

Trafodwyd yr effaith ataliol a gaiff camerâu teledu cylch cyfyng gweladwy yn ein trefi ymhlith y mynychwyr; er nad oes tystiolaeth i gefnogi hyn. Gofynnodd y Comisiynydd i'r mynychwyr rannu eu gwybodaeth gyda'u cysylltiadau o fewn eu cymunedau: Os codir ymwybyddiaeth, bydd y rhai a allai gyflawni troseddau yn dod yn ymwybodol o'r camerâu teledu cylch cyfyng hefyd, ac efallai y byddant yn meddwl ddwywaith cyn iddynt gyflawni gweithred droseddol. Yn ogystal, ymwelodd CHTh ac aelodau o'i dîm â phob tref wrth i'r camerâu teledu cylch cyfyng gael eu gosod: Gyda gwybodaeth am allu'r camerâu, a neges ynglŷn ag atal troseddau, fe wnaethon nhw ymweld â busnesau lleol er mwyn ymgysylltu â phobl leol.

Mae'r prosiect teledu cylch cyfyng hefyd wedi ennill cydnabyddiaeth genedlaethol a rhyngwladol. Ym mis Tachwedd 2019, derbyniodd CHTh wobwr ar ran pawb a oedd yn gysylltiedig â'r prosiect: Cyflwynodd Global MSC Security ei 'Wobr Arloesedd Diogelwch Gordon McLanaghan', sy'n cydnabod y sawl sydd wedi ymdrechu i'r eithaf i greu datrysiad diogelwch technegol, i'r CHTh. Darllenwch y datganiad i'r wasg yn llawn yma: <https://www.globalmsc.net/dyfed-powys-police-wins-global-msc-security-gordon-mclanaghan-award/>.

O ran cydnabyddiaeth ryngwladol, ynghyd â'r Prif Gwnstabl, yr oedd CHTh yn falch iawn o fod wedi croesawu grŵp o gydweithwyr o Heddlu Gwlad yr Iâ i'r Pencadlys ar 27 Tachwedd 2019, gan roi gwybodaeth iddynt am sut y gweithredir y system, sut y maent yn gwneud cymunedau mor saff a diogel â phosibl, a'r effaith gadarnhaol y mae'r seilwaith yn ei chael ar blismona drwy'r llw. Darllenwch y datganiad i'r wasg yn llawn yma: <https://www.globalmsc.net/dyfed-powys-police-wins-global-msc-security-gordon-mclanaghan-award/>.

Yr Angel Cyllyll

Ynghyd â'r Cynghorydd Sir lleol, bu'r Comisiynydd yn allweddol o ran sicrhau bod ymweliad cyntaf yr Angel Cyllyll â Chymru yn ardal Dyfed-Powys; Y Drenwydd yn ystod Ionawr 2020. Trafododd tîm yr Angel Cyllyll yn y Ganolfan Gwaith Haearn, ynghyd â'r artist Alfie Bradley, y syniad o greu cerflun o Angel wedi'i wneud yn gyfan gwbl allan o gyllyll, er mwyn denu sylw a chodi ymwybyddiaeth y gymdeithas o broblem troseddu â chyllyll. Am ragor o wybodaeth am yr Angel Cyllyll, ewch i <https://www.britishironworkcentre.co.uk/show-areas/the-knife-angel-official>.

Cysylltwyd â'r Swyddfa Gartref, yn gofyn am ganiatâd i gasglu cyllyll gan heddluoedd. Roedd hyn yn y gobaith y byddai'r cydweithio hwn yn arwain at gyflwyno amnestau cyllyll newydd gyda'r Ganolfan Gwaith Haearn yn cynnig cyflenwi biniau cyllyll i bob heddlu yn rhad ac am ddim. Rhoddwyd caniatâd a dechreuodd yr ymgyrch o ddifrif. Mae'r Angel Cyllyll yno hefyd i dynnu sylw at y mentrau addysg ac atal sy'n digwydd mewn ysgolion a sefydliadau ieuenctid ledled yr ardal ar hyn o bryd.

Digwyddiadau Ymgysylltu Lleol

Mae'r Comisiynydd yn parhau i fod wedi'i ymrwymo'n llwyr i ymgysylltu â'i gymunedau a'i sefydliadau lleol yn y drafodaeth ar atal troseddu drwy fynychu gwahanol ddigwyddiadau a chyfarfodydd ymgysylltu.

Ym mis Ebrill 2019, aeth y CHTh i'r 'Digwyddiad Atal Troseddau Gwledig' yn Hendy-gwyn ar Daf lle ymgysylltodd â phartneriaid ac aelodau o'r cyhoedd ar brif bwnc y digwyddiad, sef atal troseddu. Hefyd, manteisiodd CHTh ar y cyfle i ledaenu'r neges am atal troseddu a materion troseddau gwledig ymhellach drwy gael ei gyfweld yn y digwyddiad gan Aled Rhys Jones o Radio Cymru.

Ym mis Hydref 2019, mynychodd y CHTh lansiad menter galw heb wahoddiad newydd ar fferm leol yn Sir Gaerfyrddin. Roedd y Tîm Troseddau Gwledig wedi cysylltu â Safonau Masnach er mwyn sicrhau bod ffermydd yn cael eu cynnwys o dan ddeddfwriaeth 'galwadau heb wahoddiad': Os gwelir unrhyw un yn dod i fferm heb wahoddiad, lle dangosir yr arwydd 'Ardal Dim Galw Heb Wahoddiad', gellir adrodd amdanynt i'r heddlu a chymryd camau yn eu herbyn. Y gobaith yw y bydd yr arwyddion, a'r wybodaeth hon, yn atal troseddwr rhag mynd i ffermydd er mwyn cael gwybodaeth am beiriannau fferm sydd yno ac ati, ac felly atal dwyn y peiriannau hynny. Drwy fynychu'r lansiad ac ymwneud â'r wasg a'r cyfryngau cymdeithasol, roedd y CHTh yn allweddol o ran ledaenu'r neges hon ar atal troseddu.

Yn ystod Diwrnodau Ymgysylltu â'r Gymuned y CHTh, lle mae'n treulio'r diwrnod yn un lleoliad yn ardal yr Heddlu, bydd yn aml yn cyfarfod â sefydliadau lleol a grwpiau cymunedol sydd wedi derbyn arian gan ei swyddfa, sydd â'u prosiectau'n aml yn canolbwyntio ar atal troseddu ac ymyrraeth gynnar. Er enghraifft, mae CHTh wedi ymweld ag Ardal 43, sy'n cynnig gwasanaeth cwnsela

cwbl broffesiynol a chyfrinachol i bobl ifainc rhwng 16 a 25 oed. Maent hefyd yn darparu gwasanaeth cwnsela mewn ysgolion i bob person ifanc o oedran ysgol uwchradd a phob disgybl cynradd blwyddyn 6 ar draws Ceredigion a Sir Gaerfyrddin. Cyfarfu'r Comisiynydd â staff a defnyddwyr y gwasanaeth i archwilio'r posibilrwydd o weithio gyda Fforwm Ieuenctid y Comisiynydd a'r ffordd orau o gyrraedd pobl ifainc ddifreintiedig.

Gwasanaethau a gomisiynydd a Chyllid Grant

Er mwyn cyd-fynd â'r blaenoriaethau a osodwyd yn y Cynllun Heddlu a Throseddau, mae'r Comisiynydd wedi buddsoddi arian tuag at amrywiaeth o brosiectau cymunedol ar draws Dyfed-Powys. Yn ystod 2019/2020, buddsoddodd y Comisiynydd £127,554 o gyllid tuag at ddatblygu prosiectau cymunedol, gan weithio gydag amrywiaeth o grwpiau cymunedol ac elusennau i gyflawni prosiectau sy'n cefnogi'r blaenoriaethau sydd yn y Cynllun Heddlu a Throseddau, gyda ffocws allweddol ar atal. Mae enghreifftiau o fuddsoddiadau'r Comisiynydd fel a ganlyn:

- **Awdurdod Porthladd Aberdaugleddau - £5,029**

Datblygodd Awdurdod Porthladd Aberdaugleddau brosiect sy'n ceisio mynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol, gwella diogelwch y cyhoedd/cymunedau, herio canfyddiadau negyddol a chyflwyno gweithgareddau difyr i bobl ifainc 11-18 oed mewn amgylchedd diogel.

- **Clwb Ffermwyr Ifainc - £9,000**

Datblygodd y CFfI brosiect gyda'r nod o godi ymwybyddiaeth o'r bygythiad difrifol sy'n wynebu cymunedau a sut y gall pobl ifainc weithio gyda'i gilydd i ddiogelu eu hunain a'u ffrindiau rhag cyffuriau anghyfreithlon.

- **Partneriaeth Diogelwch Dŵr Sir Gaerfyrddin - £5,000**

Darparu adnoddau taflenni diogelwch dŵr ar gyfer pob ysgol uwchradd yn Sir Gaerfyrddin cyn gwyliau haf 2019. Mewn partneriaeth â'r Timau Plismona Bro oedd ar gael, a hefyd, darparu Cerbyd Diogelwch Dŵr pwrpasol i'w ddefnyddio ar gyfer gweithgarwch hyrwyddo, codi ymwybyddiaeth mewn digwyddiadau, diwrnodau agored ac mewn ysgolion.

- **Dr M'z - £10,000**

Mae Dr M'z yn cynnig lle diogel i bobl ifainc gyfarfod a rhyngweithio â gwirfoddolwyr a staff cymwys sy'n rhoi cymorth a gwybodaeth am unrhyw faterion y maent yn eu hwynebu. Mae'r prosiect yn cynnig gweithgareddau sy'n ymgysylltu â phobl ifainc o'r dref a'r ardaloedd gwledig cyfagos. Mae'r gweithgareddau hyn yn helpu pobl ifainc i fod yn fwy hunangynhaliol ac i fagu hyder a hunan-barch. Ein nod yw rhoi dewis amgen iddynt yn lle gweithgareddau negyddol sy'n digwydd oherwydd diflastod a diffyg perthyn, gan roi gwell cyngor a chefnogaeth yn ymwneud ag atal troseddau i bobl ifainc.

- **Age Cymru Sir Gâr - £4,970**

Mae'r prosiect wedi'i anelu at bobl hŷn dros 50 oed er mwyn helpu i ledaenu gwybodaeth am atal troseddau ar-lein ac yn lleol ymysg y grŵp hwn a allai, o bosibl, fod yn fregus. Mae'r gweithgareddau'n cynnwys:

1. Cymorth un-i-un gan gymheiriaid (gan ddefnyddio gwirfoddolwyr) ar gyfer dechreuwyr llwyr er mwyn dysgu sut i ddefnyddio'r we a chadw'n ddiogel rhag sgamiau ar-lein a seiberdroseddau wrth wneud hynny.
2. Cymorth un-i-un gan gymheiriaid (gan ddefnyddio gwirfoddolwyr) ar gyfer y sawl sydd am wneud mwy o ddefnydd o'r we ac aros yn ddiogel rhag sgamiau ar-lein a seiberdroseddau wrth wneud hynny.
3. Cymorth i gofrestru gyda gwasanaeth negeseuon cymunedol Heddlu Dyfed-Powys (NCDP) sy'n rhoi gwybod i bobl am droseddau sydd wedi digwydd yn eu hardaloedd, gan roi cyngor iddynt ar sut i osgoi dioddef o'r un drosedd.
4. Sgyrsiau â grwpiau pobl hŷn, am ddiogelwch ar y we/seiberdroseddau a sgamiau eraill ar-lein, sut a ble i'w riportio.
5. Dosbarthu llyfryn cadw'n ddiogel ar-lein Age UK ac unrhyw ddeunydd perthnasol arall sy'n hyrwyddo diogelwch ar-lein.
6. Recriwtio gwirfoddolwyr TG newydd yn Sir Benfro a Sir Gaerfyrddin.
7. Gweithio gyda Heddlu Dyfed-Powys er mwyn nodi ardaloedd daearyddol allweddol lle mae lefelau uchel o droseddau a thargedau pobl hŷn yn yr ardaloedd ar gyfer derbyn cymorth a grybwyllir uchod.

- **Buddsoddiad Glan-y-môr a Thyisha - £50,000**

Cyhoeddodd y Comisiynydd yn ddiweddar ei fod yn buddsoddi £50,000 yn wardiau Glan-y-môr a Thyisha yn Llanelli. Mae'r ddwy ward yn uchel ar restr Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru fel dwy o'r wardiau mwyaf difreintiedig yn Nyfed-Powys. Cyfarfu'r Comisiynydd â nifer o Gynghorwyr Sir a Thref Lleol i drafod y buddsoddiad ac, o'r drafodaeth hon, cyflwynwyd a chytunwyd ar sawl syniad ar gyfer prosiectau, gan gynnwys y canlynol –

- 'Fearless' gan Crimestoppers £13,150 - nod y prosiect yw codi ymwybyddiaeth a rhoi cyngor/cymorth i bobl ifainc yn y wardiau, gan ganolbwyntio ar fesurau atal a rhoi gwybod am droseddau.
- Ymddiriedolaeth Gymunedol Clwb Pêl-droed Dinas Abertawe – Seaside Kicks £5000 – nod y prosiect yw darparu gweithgareddau dargyfeiriol i bobl ifainc ac ymgysylltu â phobl ifainc sy'n anodd eu cyrraedd.
- Prosiect Barod / GCAD £17,250 – Bydd y prosiect yn ceisio darparu gweithiwr allgymorth cyffuriau ar draws y wardiau, i roi cymorth a chynghor ar gyffuriau ac alcohol ar sail allgymorth, gan arwain tuag at atal camddefnyddio sylweddau yn y dyfodol a darparu gwasanaeth hygyrch i aelodau'r gymuned.
- YMCA Abertawe £9,000 – bydd y prosiect yn sefydlu clwb ieuenctid newydd wedi'i leoli yng Nglan-y-môr a'i nod fydd ymgysylltu â phobl ifainc, gan roi lle diogel iddynt ac atal ymddygiad gwrthgymdeithasol yn y dyfodol ar draws y wardiau. Bydd y prosiect yn galluogi'r bobl ifainc i fanteisio ar gyfleoedd hyfforddi a chael cyngor/cymorth ynghylch atal troseddau.
- Cynllun Hyfforddi Gwirfoddolwyr ac Ymgysylltu â Phobl Ifainc gan Gyngor Sir Gâr £5,600 – Bwriad y prosiect yw hyfforddi nifer o wirfoddolwyr o'r gymuned

a'u harfogi â'r sgiliau i gynnal darpariaeth gweithgarwch dargyfeiriol cymunedol. Bydd hefyd yn gobeithio darparu gweithgaredd awyr agored er mwyn i bobl ifainc ddysgu sgiliau newydd ym maes garddwriaeth a darparu digwyddiad ymgysylltu ag ieuenctid i bobl ifainc y ward gael arddangos y sgiliau y maent wedi'u dysgu i'r gymuned.

- **Cyllid Partneriaeth Diogelwch Cymunedol - £100,000**

Mae'r Comisiynydd wedi clustnodi cyfraniad cyllidebol o £100,000 i'w fuddsoddi ym mhob un o'r 4 Partneriaeth Diogelwch Cymunedol (PDC), gyda dyraniad o £25,000 yr un. Mae pob Partneriaeth yn y broses o ddatblygu syniadau prosiect sylweddol sy'n cyd-fynd â'u blaenoriaethau lleol a'r Cynllun Heddlu a Throseddau, gyda phrosiectau megis ariannu offer gwella diogelwch yn erbyn troseddau gwledig ym Mhowys. Bydd hyn yn golygu prynu cyfarpar gwella diogelwch penodol a gaiff ei ddosbarthu i ddioddefwyr troseddau gwledig ynghyd ag aelodau eraill o'r gymuned er mwyn lleihau'r risg iddynt hwythau ddioddef troseddau fel lladrad. Hefyd, gwneir cyfraniad ariannol i dîm Diogelu Cyngor Sir Penfro i brynu unedau trueCall, a ddefnyddir i gynorthwyo pobl hŷn sy'n dioddef twyll a'u diogelu rhag unrhyw droseddau yn y dyfodol.

- **Cronfa Ymyrraeth Gynnar y Swyddfa Gartref - Prosiect Trais Difrifol - £289,000**

Roedd y Comisiynydd yn rhan o'r gwaith o ddatblygu prosiect Cymru Gyfan, yn trafod cyflwyno dull amlweddol o ddeall a mynd i'r afael ag achosion sylfaenol trais difrifol drwy ymyrraeth gynnar ac atal. Mae'r prosiect yn cael ei weithredu dros 15 mis ac mae'r SCHTh a Heddlu Dyfed-Powys yn gweithio gyda'r partneriaid cyflawni allweddol StreetGames, Ymddiriedolaeth St Giles a Crimestoppers i sicrhau bod y prosiect yn cael ei weithredu a'i fod yn llwyddiannus.

- **Cronfa Trawsnewid yr Heddlu - Prosiect Camau Cynnar gyda'n Gilydd - £668,000**

Mae Profiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod (PNP) yn cynnwys amrywiaeth o ddigwyddiadau trawmatig ac sy'n achosi straen y gall plant ddod i gysylltiad â hwy wrth dyfu i fyny. Mae'r rhain yn cynnwys: camdriniaeth yn ystod plentyndod (corfforol, rhywiol neu emosiynol); chwalfa deuluol; dod i gysylltiad â thrais domestig; neu fyw mewn cartref sy'n cael ei effeithio gan gamddefnyddio sylweddau, salwch meddwl neu lle mae rhywun wedi cael ei garcharu. Roedd y SCHTh, ynghyd â Heddlu Dyfed-Powys, yn rhan o gais cydweithredol Cymru gyfan i Gronfa Trawsnewid yr Heddlu'r Swyddfa Gartref yn 2018/19. Gwnaed y cais am brosiect i fynd i'r afael â'r diffyg gweithgarwch ataliol ac ymyrraeth gynnar pan mae PNP yn amlwg ac mae teuluoedd mewn perygl o gael canlyniadau gwael (er enghraifft, ymwneud â throseddau). Dyfarnwyd £7 miliwn i'r prosiect dros 3 blynedd gan y Swyddfa Gartref.

- **Buddsoddiad Timau Troseddwy'r Ifainc ym mhob un o'r 4 Sir - £180,000**

Gwnaed buddsoddiad er mwyn darparu ymyriadau strwythuredig i bobl ifainc (rhwng 8 a 18 oed) er mwyn lleihau'r risg o ddod yn gysylltiedig ag ymddygiad troseddol a/neu wrthgymdeithasol. Bydd y prosiect yn targedu pobl ifainc sydd wedi'u nodi fel rhai sydd 'mewn perygl' oherwydd eu bod yn agored i ffactorau troseddegol cydnabyddedig gan gynnwys bod yn agored i PNPau, ymddieithrio o ETE (Addysg, Hyfforddiant, Cyflogaeth); mewn perygl o NEET (Ddim mewn Addysg, Cyflogaeth na Hyfforddiant), ymwneud â chamddefnyddio sylweddau, arddangos ymddygiadau rhywiol amhriodol ac arddangos ymddygiad gwrthgymdeithasol a/neu droseddol i gyfoedion ac oedolion. Bydd lefel y cymorth a gynigir yn amrywio yn ôl angen yr unigolyn a gall gynnwys sesiynau un-i-un a gwaith grŵp o fewn y gymuned a/neu yn yr ysgol. Bydd y rhai â lefel uwch o risg yn cael cynnig ymyriadau wedi'u teilwra er mwyn mynd i'r afael â lefel ddwys eu hanghenion gan ddefnyddio dulliau cyfannol fel y Model Adfer wedi Trawma ac Asesu ac Ymyrraeth AIM, gan adeiladu ar ddull amlasiantaethol y Gwasanaethau Troseddwy'r Ifainc. Byddem yn ceisio datblygu offeryn, yn seiliedig ar PNPau, i ddarparu dull cyson o asesu risg ac angen mewn gwasanaethau atal ar draws y rhanbarth.

Casgliad

Mae'r Comisiynydd yn gwneud cynnydd cadarnhaol o ran bob llinyn o'i ymrwymiad i atal troseddu, gan gynnwys:

- Comisiynu a hyrwyddo amrywiaeth o brosiectau atal troseddu;
- Ailfuddsoddi mewn strwythur Teledu Cylch Cyfyng priodol;
- Hyrwyddo dulliau cydweithredol o ddatrys problemau;
- Cyflwyno rhaglenni rheoli troseddwy'r er mwyn torri'r cylch o aildrosedd;
- Rhoi gwybodaeth i'r cyhoedd ar sut i atal eu hunain rhag dioddef trosedd;
- Gweithio gydag ysgolion, colegau a sefydliadau ieuenctid i atal ymddygiad troseddol;
- Cynyddu ymwybyddiaeth o dwyll a seiberddrosedd ymhlith y cymunedau iau a hŷn, gan gynnwys sut i ddiogelu eu hunain rhag dod yn ddioddefwyr;
- Archwilio opsiynau ar gyfer mentrau amlasiantaeth i atal a diogelu pobl ifainc rhag cam-fanteisio a chamdriniaeth, gan ganolbwyntio ar fentrau ymyrraeth gynnar i gyfyngu ar y niwed a achosir gan brofiadau niweidiol yn ystod plentyndod;
- Canolbwyntio ar raglenni atal wedi'u targedu, sy'n lleihau'r risg y bydd pobl ifainc yn troseddu;
- Sicrhau bod arian ar gael i gefnogi rhaglenni dargyfeirio ieuenctid.

Mae ystod sylweddol y Comisiynydd o weithgareddau ymgysylltu a gweithio mewn partneriaeth yn sicrhau ei fod yn cael cyfleoedd rheolaidd i gymryd rhan mewn datblygu mentrau atal trosedd, naill ai drwy arwain y ffordd neu drwy fuddsoddi gyda phartneriaid cyflawni allweddol er mwyn helpu i gefnogi blaenoriaethau'r Cynllun Heddlu a Throsedd. Caiff y gweithgarwch hwn ar draws cymunedau Dyfed-Powys ei fwydo'n ôl i'r Heddlu er mwyn helpu i ddatblygu gweithgarwch atal trosedd pellach a sicrhau cysondeb rhwng datblygiadau yn y dyfodol.

Mae cyfraniadau ariannol y Comisiynydd i elusennau sydd wedi'u lleoli yn ardal Heddlu Dyfed-Powys yn helpu i wella'r rhwydwaith o wasanaethau ar gyfer cymunedau, sy'n lleihau'r perygl o drosedd, yn gwella atal trosedd ac yn lleihau'r ofn sy'n gysylltiedig â throseddau. Mae'r Comisiynydd yn parhau i weithio'n lleol gyda phartneriaid fel GTCGC, y gwasanaeth iechyd ac yn genedlaethol gyda Chomisiynwyr Heddlu a Throsedd eraill, Aelodau'r Cynulliad a Llywodraeth Cymru, ac mae'n chwarae rhan weithredol o ran lloïo er mwyn atal trosedd.

Bydd y gwaith hwn yn parhau i fynd rhagddo yn ystod 2020/21 wrth i'r Comisiynydd ymgymryd â rôl Cadeirydd Grŵp Plismona Cymru Gyfan a thrwy Fwrdd Partneriaeth Plismona Cymru.